

Näyttöön perustuva imetysohjauksen yhtenäinen toimintamalli (IYT)

Toiminta-alue:

Oulun yliopistollinen sairaala, naisten ja lasten tulosalue, synnytysten, naistentautien ja genetiikan vastuualueen yksiköt: vierihoito-osasto 13 sekä muut synnytysprosessiin osallistuvat yksiköt. Vierihoito-osasto 13 on 40-paikkainen osasto, jossa hoidetaan synnyttäneitä äitejä / perheitä ja heidän vastasyntyneitä sekä raskaana olevia naisia. Henkilökunta on käynyt WHO 20h imetysohjaajakoulutuksen. Vierihoito-osaston toimintaa ohjaavat perhelähtöisyys ja Vauvamyönteisyysohjelman 10 –askelta, jotka ovat sisällytetty näyttöön perustuvaan imetysohjauksen yhtenäiseen toimintamalliin (IYT).

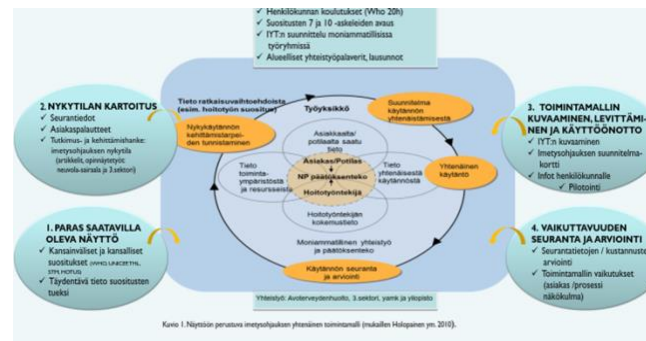
Ongelma

Oulun yliopistollisen sairaalan verihoito-osastolla havaittiin asiakaspalautteiden perusteella, että imetysohjauksessa oli sisällöllistä vaihtelua. Imetysohjauksen yksilöllisyydessä, jatkuvuudessa ja tasapuolisuudessa ilmeni puutteita. Hoitohenkilökunta kuvasi, että myös neuvolassa annettu ohjaus vaihteli äitien/perheiden kokemusten mukaan. Esille tuli tiedonkulkuun liittyviä ongelmia; hoitohenkilökunta sairaalassa ei tiennyt, millaista imetysohjausta perheet olivat aiemmin saaneet ja millaisia toiveita tai haasteita perheillä oli mahdollisesti imetyksessä.

Lisäksi lyhentyneet sairaalassaolojaksot synnytyksen jälkeen asettivat haastetta imetysohjaukseen käytettävään aikaan.

Ongelman ratkaisuprosessi

Näyttöön perustuvan imetysohjauksen yhtenäisen toimintamallin (IYT) kehittämisessä käytettiin Holopaisen ym. 2010 kehittämää Näyttöön perustuvien yhtenäisten käytäntöjen mallia (YHKÄ) (kuva 1.)

Kuva 1. Näyttöön perustuva imetysohjauksen yhtenäinen toimintamalli (mukailen Holopainen ym. 2010).

IYT- toimintamallin käyttöönoton varmistamiseksi laadittiin kirjallinen suunnitelma. Sen mukaisesti järjestettiin yhteisiä alueellisia koulutuksia sekä jalkauduttiin neuvolan ja sairaalan eri yksiköihin työryhmän jäsenten toimesta. IYT-toimintamallin vakiinnuttamiseksi moniammatillisen työryhmän säännöllisiä tapaamisia jatkettiin sekä perustettiin imetyksen moniammatillinen verkosto (IMMO).

Tulokset

Tulosten perusteella IYT -toimintamalli ja imetysohjauskortti täydensivät suullista ohjausta sekä edistivät perhelähtöisyyden toteutumista imetysohjauksessa. Lisäksi imetysohjauskortin käyttö lisäsi perheiden imetystietoutta ja sen käyttö koettiin helpoksi. IYT-kortin käyttöä suositeltiin kaikille raskaana oleville, synnyttäneille ja imettäville perheille.

Synnytyssairaalaille suunnatun asiakaskyselyn perusteella (THL 2018) imetysohjauksesta saadut palautteet olivat merkittävästi parantuneet Oulun yliopistollisessa sairaalassa verrattuna vuoden 2016 tuloksiin.

IYT –toimintamallin vaikuttavuudesta ja perheiden tyytyväisyydestä imetysohjaukseen tarvitaan jatkotutkimusta.

Imetysohjauskortti on mukana kansainvälisessä yliopistosairaaloiden InDemand hankkeessa, jossa IYT –kortista kehitetään mobiilisovellusta äideille / perheille.

LÄHTEET:

1. Holopainen A, Korhonen T, Miettinen M, Pelkonen M, Perälä M-L. Hoitotyön käytännöt yhtenäisiksi – toimintamalli näyttöön perustuvien käytäntöjen kehittämiseksi. Premissi 2010;1:38–45.
2. Holopainen A, Junttila K, Jylhä V, Korhonen A, Seppänen S. Johda näyttö käyttöön hoitotyössä. Porvoo: Fioca Oy 2013.
3. Nikula ym. 2018 Näyttöön perustuva alueellinen imetysohjauksen yhtenäinen toimintamalli (IYT). Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin julkaisu 1 /2018.

YHTEYSTIEDOT: Pirkko Nikula, TtM, osastonhoitaja, pirkko.nikula@ppshp.fi
Tarja Pölkki, TtT, dosentti, klinisen hoitotieteen asiantuntija; Sirkka-Liisa Hannola, TtK, osastonhoitaja; Tiina Kemppainen, TtM, osastonhoitaja; Anitta Nykyri, kättilö, imetysohjaajakouluttaja, IBCLC; Jaana Stolt, KM, kättilö, kouluttaja, Ammattiopisto Lappia; Paula Viramo, TtK, terveydenhoitaja, imetysohjaajakouluttaja, Oulun kaupunki; Anne Korhonen, TtT, klinisen hoitotieteen asiantuntija; Jaana Roininen, TtM, ylihoitaja; Seija Miettinen, TtM, ylihoitaja